

Warszawa, 26 lutego 2010 r.

Informacja o wysokości zmodyfikowanego minimum socjalnego w grudniu 2009 r.

Globalny kryzys gospodarczy, jaki się ujawnił w 2008 r. przynosi negatywne konsekwencje społeczne także w naszym kraju. Te niewątpliwie gorsze uwarunkowania skłaniają władze publiczne jak i partnerów społecznych ku temu, by sytuacja gospodarstw domowych, a zwłaszcza grup narażonych na wykluczenie społeczne, obserwowana była z większą uwagą. W zadaniu tym pomocna jest kategoria minimum socjalnego. Jest to wzorzec minimalnej konsumpcji dla niezamożnych gospodarstw domowych, opracowany przy wykorzystaniu metody *potrzeb podstawowych*.

Wartość koszyków minimum socjalnego jest regularnie szacowana od 1981 r. W niniejszej informacji przedstawiamy szacunki zmodyfikowanych koszyków (por. Deniszczuk, Kurowski, Styrc 2007) w warunkach, jakie panowały w miesiącu **grudniu 2009 r.**

W grudniu mamy do czynienia z minimalnym wzrostem wartości minimum. Dla osoby samotnie gospodarującej w wieku produkcyjnym wartość ta wyniosła **885,94 zł** (wzrost o 4,70 zł w stosunku do wartości z września). Dla emeryckiego gospodarstwa dwuosobowego minimum wyniosło **1 466,30 zł** (+6,00 zł) a dla rodziny z dwojgiem dzieci na utrzymaniu **2 821,48 zł** (wzrost o 12,87 zł wobec wartości z września).

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne – grudzień 2009 r., w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	213,59	427,18	606,08	649,72	828,62	1 051,16	207,98	415,96
Mieszkanie	331,03	473,17	642,03	642,03	812,29	982,95	331,03	473,17
Edukacja	12,71	25,42	134,75	115,16	224,50	326,95	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	90,58	106,32	130,90	137,02	161,60	192,30	78,51	103,41
Odzież i obuwie	38,44	76,88	115,04	113,92	152,08	189,12	30,12	60,25
Ochrona zdrowia	34,68	66,27	85,23	86,43	105,39	125,55	67,28	131,46
Higiena osobista	26,32	50,97	62,58	74,57	86,68	110,38	22,08	42,50
Transport i łączność	72,96	139,58	299,34	315,96	315,96	332,59	93,17	143,63
Pozostałe wydatki	65,63	95,61	124,56	128,09	134,36	132,44	66,41	95,93
Razem	885,94	1 461,40	2 200,50	2 262,90	2 821,48	3 443,43	896,59	1 466,30
- na 1 osobę	885,94	730,70	733,50	754,30	705,37	688,69	896,59	733,15

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa męzczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio męzczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

W grudniu 2008 r., po dość silnym spadku wartości minimum we wrześniu, mieliśmy do czynienia z ponownym wzrostem jego wartości (por. Wykres 1.) W 2009 r. dzieje się podobnie – w grudniu wartość minimum socjalnego rośnie, choć dynamika ta jest bardzo słaba. Wzrost koszyka dla rodziny z dwojgiem dzieci wynosi zaledwie 0,5% wobec podobnego wzrostu cen (wskaźnik CPI na poziomie +0,4%).

Dynamika wybranych grup wydatkowych w koszyku minimum była dość zbieżna z ogólnymi indeksami cen dla towarów konsumpcyjnych publikowanych w GUS. Nieco wyżej oszacowano wartość koszyka eksploatacji mieszkania – wzrost o 1,1% w stosunku do wartości z września, wobec wzrostu wskaźnika CPI dla tej grupy na poziomie 0,4%. Rozbieżność wynika z informacji o wzrostach opłat za energię elektryczną oraz za gaz dla gospodarstw domowych.

W grupie transport i łączność koszty zdają się być niższe – przyjęto niższą wycenę posiadanego używanego samochodu (będących na wyposażeniu niektórych typów gospodarstw domowych w koszyku minimum). Trzeba jednak pamiętać, że rynek używanych samochodów w 2009 r. znacznie skurczył się i jego perspektywy na rok najbliższy nie są dobre (por. Woźniak 2010).

Uaktualniona wartość koszyka minimum socjalnego przyniosła nowy, zmieniony obraz jego struktury (Tabela 2).

Tabela 2. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (grudzień 2009 r., w %).

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	24,1	29,2	27,5	28,7	29,4	30,5	23,2	28,4
Mieszkanie	37,4	32,4	29,2	28,4	28,8	28,5	36,9	32,3
Edukacja	1,4	1,7	6,1	5,1	8,0	9,5	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	10,2	7,3	5,9	6,1	5,7	5,6	8,8	7,1
Odzież i obuwie	4,3	5,3	5,2	5,0	5,4	5,5	3,4	4,1
Ochrona zdrowia	3,9	4,5	3,9	3,8	3,7	3,6	7,5	9,0
Higiena osobista	3,0	3,5	2,8	3,3	3,1	3,2	2,5	2,9
Transport i łączność	8,2	9,6	13,6	14,0	11,2	9,7	10,4	9,8
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, (w opracowaniu) IPiSS, Warszawa.

Drewnowska B. (2008), *Żywność stanie o kilka procent*, Rzeczpospolita, 29.12.2008, B5.

Mazurkiewicz P., Drewnowska B. (2009), *Koszyk „Rz”: ceny spadają*, Rzeczpospolita, 30.03.2009, B1.

Mazurkiewicz P. (2009), *Koszyk „Rz”: Ceny znów idą w górę*, Rzeczpospolita, 28.09.2009, B1.

Woźniak A. (2010), *Słaby rok dla aut używanych*, Rzeczpospolita, 12.01.2010.

Opracował: dr Piotr Kurowski

Warszawa, 26 lutego 2010 r.

Informacja o wysokości zmodyfikowanego minimum socjalnego w grudniu 2009 r.

Globalny kryzys gospodarczy, jaki się ujawnił w 2008 r. przynosi negatywne konsekwencje społeczne także w naszym kraju. Te niewątpliwie gorsze uwarunkowania skłaniają władze publiczne jak i partnerów społecznych ku temu, by sytuacja gospodarstw domowych, a zwłaszcza grup narażonych na wykluczenie społeczne, obserwowana była z większą uwagą. W zadaniu tym pomocna jest kategoria minimum socjalnego. Jest to wzorzec minimalnej konsumpcji dla niezamożnych gospodarstw domowych, opracowany przy wykorzystaniu metody *potrzeb podstawowych*.

Wartość koszyków minimum socjalnego jest regularnie szacowana od 1981 r. W niniejszej informacji przedstawiamy szacunki zmodyfikowanych koszyków (por. Deniszczuk, Kurowski, Styrc 2007) w warunkach, jakie panowały w miesiącu **grudniu 2009 r.**

W grudniu mamy do czynienia z minimalnym wzrostem wartości minimum. Dla osoby samotnie gospodarującej w wieku produkcyjnym wartość ta wyniosła **885,94 zł** (wzrost o 4,70 zł w stosunku do wartości z września). Dla emeryckiego gospodarstwa dwuosobowego minimum wyniosło **1 466,30 zł** (+6,00 zł) a dla rodziny z dwojgiem dzieci na utrzymaniu **2 821,48 zł** (wzrost o 12,87 zł wobec wartości z września).

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne – grudzień 2009 r., w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	213,59	427,18	606,08	649,72	828,62	1 051,16	207,98	415,96
Mieszkanie	331,03	473,17	642,03	642,03	812,29	982,95	331,03	473,17
Edukacja	12,71	25,42	134,75	115,16	224,50	326,95	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	90,58	106,32	130,90	137,02	161,60	192,30	78,51	103,41
Odzież i obuwie	38,44	76,88	115,04	113,92	152,08	189,12	30,12	60,25
Ochrona zdrowia	34,68	66,27	85,23	86,43	105,39	125,55	67,28	131,46
Higiena osobista	26,32	50,97	62,58	74,57	86,68	110,38	22,08	42,50
Transport i łączność	72,96	139,58	299,34	315,96	315,96	332,59	93,17	143,63
Pozostałe wydatki	65,63	95,61	124,56	128,09	134,36	132,44	66,41	95,93
Razem	885,94	1 461,40	2 200,50	2 262,90	2 821,48	3 443,43	896,59	1 466,30
- na 1 osobę	885,94	730,70	733,50	754,30	705,37	688,69	896,59	733,15

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa męzczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

W grudniu 2008 r., po dość silnym spadku wartości minimum we wrześniu, mieliśmy do czynienia z ponownym wzrostem jego wartości (por. Wykres 1.) W 2009 r. dzieje się podobnie – w grudniu wartość minimum socjalnego rośnie, choć dynamika ta jest bardzo słaba. Wzrost koszyka dla rodziny z dwojgiem dzieci wynosi zaledwie 0,5% wobec podobnego wzrostu cen (wskaźnik CPI na poziomie +0,4%).

Dynamika wybranych grup wydatkowych w koszyku minimum była dość zbieżna z ogólnymi indeksami cen dla towarów konsumpcyjnych publikowanych w GUS. Nieco wyżej oszacowano wartość koszyka eksploatacji mieszkania – wzrost o 1,1% w stosunku do wartości z września, wobec wzrostu wskaźnika CPI dla tej grupy na poziomie 0,4%. Rozbieżność wynika z informacji o wzrostach opłat za energię elektryczną oraz za gaz dla gospodarstw domowych.

W grupie transport i łączność koszty zdają się być niższe – przyjęto niższą wycenę posiadanego używanego samochodu (będących na wyposażeniu niektórych typów gospodarstw domowych w koszyku minimum). Trzeba jednak pamiętać, że rynek używanych samochodów w 2009 r. znacznie skurczył się i jego perspektywy na rok najbliższy nie są dobre (por. Woźniak 2010).

Uaktualniona wartość koszyka minimum socjalnego przyniosła nowy, zmieniony obraz jego struktury (Tabela 2).

Tabela 2. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (grudzień 2009 r., w %).

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	24,1	29,2	27,5	28,7	29,4	30,5	23,2	28,4
Mieszkanie	37,4	32,4	29,2	28,4	28,8	28,5	36,9	32,3
Edukacja	1,4	1,7	6,1	5,1	8,0	9,5	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	10,2	7,3	5,9	6,1	5,7	5,6	8,8	7,1
Odzież i obuwie	4,3	5,3	5,2	5,0	5,4	5,5	3,4	4,1
Ochrona zdrowia	3,9	4,5	3,9	3,8	3,7	3,6	7,5	9,0
Higiena osobista	3,0	3,5	2,8	3,3	3,1	3,2	2,5	2,9
Transport i łączność	8,2	9,6	13,6	14,0	11,2	9,7	10,4	9,8
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrz M. (2007), *Prognozy minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, (w opracowaniu) IPiSS, Warszawa.

Drewnowska B. (2008), *Żywność stanie o kilka procent*, Rzeczpospolita, 29.12.2008, B5.

Mazurkiewicz P., Drewnowska B. (2009), *Koszyk „Rz”: ceny spadają*, Rzeczpospolita, 30.03.2009, B1.

Mazurkiewicz P. (2009), *Koszyk „Rz”: Ceny znów idą w górę*, Rzeczpospolita, 28.09.2009, B1.

Woźniak A. (2010), *Słaby rok dla aut używanych*, Rzeczpospolita, 12.01.2010.

Opracował: dr Piotr Kurowski